

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków dnia 7 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Żukowski

Protokolant: protokolant Dominika Lasek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2015 r. w Krakowie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko M. S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Powód T. S. w pozwie z dnia 9 kwietnia 2015 r. przeciwko M. S. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie w dniu 11 września 2013 r., sygn. akt I C 362/13 w części zasądzonej od powoda na rzecz pozwanej M. S.:

- kwoty 321.084,18 zł z odsetkami ustawowymi:
- od kwoty 106.740,85 zł od dnia 15 marca 2010 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 62.667,20 zł od dnia 15 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 70.153,42 zł od dnia 11 maja 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 70.990,09 zł od dnia 13 czerwca 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 7.587,42 zł od dnia 31 lipca 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.279,90 zł od dnia 1 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.665,30 zł od dnia 5 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 4.307,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem kosztów dochodzenia roszczeń oraz kwoty 10.471 zł tytułem kosztów postępowania.

Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że wyrokiem zaocznym z dnia 11 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie, Wydział I Cywilny zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 321.084,18 zł wraz z odsetkami ustawowymi jako kwotę główną oraz kwotę 4.307,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem kosztów dochodzenia roszczeń oraz kwotę 10.471 zł tytułem kosztów postępowania. Podstawę dochodzonego roszczenia w.w. postępowaniu stanowił przepis

art. 299 k.s.h., pozwany został pociągnięty do odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...) sp. z o. o., w której był wiceprezesem.

Powód podniósł, że nie brał udziału w tamtym postępowaniu, ponieważ pozwana wskazała nieaktualny adres jego zamieszkania, co skutkowało wadliwym doręczeniem korespondencji sądowej. Dnia 27 września 2013 r. powód złożył wniosek o prawidłowe doręczenie wyroku. Następnie w piśmie z dnia 16 października 2013 r. wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego. Postanowieniem z dnia 13 listopada 2013 r. Sąd odmówił przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego. Wobec uprawomocnienia się wyroku wierzyciel na podstawie w.w. tytułu egzekucyjnego wszczął przeciwko powodowi przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa - Podgórze w Krakowie R. B. postępowanie egzekucyjne do sygn. akt. Km 745/13.

Swoje roszczenie powód oparł o treść art. 840 § 1 pkt. 2 zd. 2 k.p.c., podnosząc zarzut spełnienia świadczenia. Wskazał, że dochodzone przez pozwaną roszczenie w sprawie do sygn. akt I C 362/13 zostało w całości zaspokojone przez (...) sp. z o. o., jeszcze przed wniesieniem przez pozwaną pozwu o zapłatę. Faktury wystawione przez pozwaną nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...) zostały zapłacone w 2008 r., część z nich gotówką w dniu zawarcia umów, część w terminach późniejszych, a uiszczenie należności zostało przez wierzyciela pokwitowane.

W złożonej w dniu 21 maja 2015 r. odpowiedzi na pozew pozwana M. S. wniosła o odrzucenie pozwu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, a z ostrożności procesowej o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że powód usiłuje obejść obowiązujące przepisy wnosząc powództwo przeciwegzekucyjne, zamiast skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazała, że jeżeli strona nie zgłosiła w postępowaniu rozpoznawczym zarzutu spełnienia świadczenia z przyczyn przez siebie niezawinionych i niezależnych, może na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. żądać wznowienia postępowania z powodu późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła poprzednio skorzystać. Podważenie prawomocnego orzeczenia może bowiem nastąpić tylko w trybie wznowienia postępowania, kasacji, sprzeczności z prawem - jako trybach wyłącznie właściwych do uchylecia prawomocnych orzeczeń. Pozwana zarzuciła także, że faktury wskazane w treści pozwu nie zostały zapłacone przez spółkę (...), co wynika z pisemnego oświadczenia (...) spółki (...) z dnia 20 listopada 2008 r. Natomiast dołączone przez powoda dowody KP, mające rzekomo świadczyć o zapłacie za w.w. faktury, były wydane T. U. (1) na jego prośbę w formie „in blanco”, opatrzone pieczętkami i podpisem pełnomocnika pozwanej A. S. (1), w tym samym dniu, w którym T. U. (1) złożył powołane oświadczenie. Okoliczność, że wskazane faktury nie zostały zapłacone, wynika także z protokołu czynności sprawdzających, przeprowadzonych przez Urząd Skarbowy w M..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W sprawie sygn. akt IX GNc 301/10 pozwana M. S. złożyła w dniu 17 marca 2010 r. do Sądu Okręgowego w Krakowie pozew, w którym wniosła o zasądzenie od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w T. kwoty 106.740,85 zł wraz ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2008 r. do dnia zapłaty tytułem należności za sprzedane wyroby hutnicze, które zostały objęte fakturą nr (...) oraz fakturą nr (...).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 18 marca 2010 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy w sprawie sygn. akt IX GNc 301/10 nakazał pozwanej (...) sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w T., aby zapłaciła na rzecz M. S. kwotę 106.740,85 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.335 zł tytułem kosztów procesu.

Dowód: - akta IX GNc 301/10 - pozew z dnia 12.03.2010 r. wraz z załącznikami, k. 2 – 9, nakaz zapłaty, k. 24.

W kolejnym pozwie z dnia 4 maja 2010 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w Krakowie, sygn. akt IX GNc 446/10 pozwana M. S. wniosła o zasądzenie od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w T. kwoty 151.676,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 70.153,42 zł od dnia 11 maja 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 70.990,09 zł od dnia 13 czerwca 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 7.587,42 zł od dnia 31 lipca 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.279,90 zł od dnia 1 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.665,30 zł od dnia 5 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,

Dochodzona w.w. pozwem kwota stanowiła należność za sprzedane wyroby hutnicze oraz usługi transportowe, które zostały objęte fakturą nr (...), fakturą (...), fakturą nr (...), fakturą nr (...) oraz fakturą nr (...).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 14 maja 2010 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy w sprawie sygn. akt IX GNc 446/10 nakazał pozwanej (...) sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w T., aby zapłaciła na rzecz M. S. kwotę 151.676,13 zł z ustawowymi odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu oraz kwotę 1.896 zł tytułem kosztów procesu.

Dowód: akta IX GNc 446/10 - pozew z dnia 4.05.2010 r. wraz z załącznikami, k. 3 – 14, nakaz zapłaty, k. 27.

W sprawie sygn. akt IX GNc 2139/10/S pozwana M. S. złożyła w dniu 15 maja 2010 r. do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie pozew, w którym wniosła o zasądzenie od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w T. kwoty 62.667,20 wraz ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty tytułem należności za sprzedane wyroby hutnicze, które zostały objęte fakturą nr (...).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 6 maja 2010 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie Wydział V Gospodarczy w sprawie sygn. akt V GNc 2139/10/S nakazał pozwanej (...) sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w T., aby zapłaciła na rzecz M. S. kwotę 62.667,20 wraz ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 784 zł tytułem kosztów procesu.

Dowód: akta V GNc 2139/10/S - pozew z dnia 14.04.2010 r. wraz z załącznikami, k. 2 - 9, nakaz zapłaty, k. 25.

W sprawie sygn. akt I C 362/13 przed Sądem Okręgowym w Tarnowie M. S. domagała się od T. S. zapłaty kwoty 321084,18 zł. z odsetkami i kwoty 4307,30 zł. z odsetkami, jako odpowiedzialnego z mocy art. 299 par. 1 k.s.h. za zobowiązania w takiej wysokości ciążące w stosunku do powódki na (...) sp. z o.o.

Wyrokiem zaocznym z dnia 11 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie Wydział I Cywilny, sygn. akt I C 362/13, zasądził od T. S. na rzecz M. S. kwotę 321.084,18 zł z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 106.740,85 zł od dnia 15 marca 2010 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 62.667,20 zł od dnia 15 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 70.153,42 zł od dnia 11 maja 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 70.990,09 zł od dnia 13 czerwca 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 7.587,42 zł od dnia 31 lipca 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.279,90 zł od dnia 1 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.665,30 zł od dnia 5 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,

kwotę 4.307,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem kosztów dochodzenia roszczeń oraz kwotę 10.471 zł tytułem kosztów postępowania.

W złożonym w dniu 18 października 2013 r. sprzeciwie T. S. wniósł o uchylenie wyroku zaocznego i o oddalenie powództwa oraz złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu. Na uzasadnienie sprzeciwu zarzucił, że wszystkie należności (...) sp. z o.o. w stosunku do M. S. zostały uregulowane w formie gotówkowej. Postanowieniem z dnia 13 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił sprzeciw T. S. od wyroku zaocznego z dnia 11 września 2013 r. Od orzeczenia tego nie został wywiedziony środek zaskarżenia.

Dowód: akta Km 745/13 - odpis wyroku, k. 6.

W dniu 14 października 2013 r. M. S. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie R. B. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu T. S. w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 11 września 2013 r., sygn. akt I C 362/13. Wszczęte przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne zostało zarejestrowane pod sygn. akt KM 745/13.

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego nie doszło o zaspokojenia wierzyciela. W piśmie z dnia 31 października 2013 r. dłużnik wniósł o wstrzymanie czynności egzekucyjnych wskazując na uregulowanie należności objętych wyrokiem zaocznym przed wytoczeniem powództwa w sprawie do sygn. akt IC 362/13. Postanowieniem z dnia 5 listopada 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie R. B. oddalił wniosek T. S. zawarty w piśmie z dnia 31 października 2013 r.

Dowód: akta Km 745/13 – wniosek z dnia 10.10.2013 r., k. 1 – 5, pismo z dnia 31.10.2013 r., k. 60, postanowienie z dnia 5.11.2013 r., k. 61.

Ustalenia stanu faktycznego zostały oparte na dowodach z dokumentów urzędowych i prywatnych. W ocenie Sądu dokumenty urzędowe jako sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy w zakresie ich działania stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Brak było również przesłanek do kwestionowania autentyczności dokumentów prywatnych.

Nie uwzględniono wniosku o przesłuchanie świadków A. S. i T. U., albowiem badanie okoliczności, co do których świadkowie mieli być przesłuchiwani (tj. czy dowody KP zostały wydane świadkowi T. U. In blanco oraz czy świadek T. U. zapłacił należności (...) sp. z o.o.) było w niniejszym postępowaniu - z przyczyn wskazanych poniżej w rozważaniach prawnych – niedopuszczalne. Z tych samych przyczyn oddalono wniosek o dopuszczenie dowodów z potwierdzeń wpłat i dowodów KP na okoliczność zaspokojenia roszczenia przez (...) sp. z o.o.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powód w niniejszym postępowaniu wystąpił z powództwem o pozbawienie tytułu wykonalności - wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie dnia 11 września 2013 r., sygn. akt I C 362/13 podnosząc zarzut spełnienia

świadczenia. Wedle twierdzeń powoda spełnienie świadczenia w postaci zapłaty należności za dostarczone przez pozwaną M. S. spółce (...) sp. z o.o. wyroby hutnicze oraz usługi transportowe objęte fakturami: nr (...), miało nastąpić przed wydaniem orzeczenia. Wniesiony przez niego sprzeciw od wyroku zaocznego, w którym podniósł zarzut spełnienia świadczenia, został odrzucony, co powoduje, że zarzut ten nie był rozpoznawany przez sąd, który wydał tytuł wykonawczy.

Przepis art. 840 § 1 k.p.c., na którym powód opiera swoje roszczenie został znowelizowany ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804). Wyniku tej nowelizacji na końcu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dodano słowa "a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie". (...). Redakcja w.w. przepisu wywołała wątpliwości oraz rozbieżności w orzecznictwie sądowym. Ukształtowały się trzy kierunki wykładni tego przepisu; pierwszy, zezwalający na podnoszenie w powództwie opozycyjnym zarzutu spełnienia świadczenia, bez żadnych ograniczeń, drugi, dopuszczający podnoszenie tego zarzutu pod warunkiem, że został on przeoczony lub pominięty przez sąd na podstawie przepisów szczególnych ustanawiających prekluzję procesową, oraz trzeci, wyłączający w ogóle możliwość oparcia powództwa opozycyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli doszło do niego przed zamknięciem rozprawy (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 47/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 165 i z dnia 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 108 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2008 r., IV CSK 170/08, "Prawo Bankowe" 2008, nr 9, s. 23 i z dnia 19 stycznia 2011 r., V CSK 199/10, niepubl.).

Wątpliwości jakie wzbudzała w.w. regulacja zostały wyjaśnione w uchwale z dnia 23 maja 2012 r. sygn. akt III CZP 16/12 (OSNC 2012/11/129), w której Sąd Najwyższy wskazał, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli wykluczającemu działaniu prawomocności. Prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów. Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. należy interpretować przy uwzględnieniu innych istotnych regulacji procesowych, w szczególności dotyczących znaczenia prawomocności orzeczenia dla bezpieczeństwa obrotu prawnego w kontekście możliwości egzekwowania prawomocnego wyroku oraz zasady koncentracji materiału dowodowego i zarzutów procesowych. Względem na powagę prawomocnego wyroku oraz sprawność postępowania sprawia, że strona może oprzeć powództwo przeważające na zarzucie spełnienia świadczenia tylko w sytuacji, gdy strona we właściwym postępowaniu nie mogła zgłosić zarzutu spełnienia świadczenia lub z innych wyjątkowych przyczyn tego nie zrobiła. Przy czym ciężar wykazania tych okoliczności spoczywa na tej stronie.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Tarnowie do sygn. akt I C 362/13, zakończonej prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 11 września 2013 r. w złożonym w dniu 18 października 2013 r. sprzeciwie T. S. wniósł o uchylenie wyroku zaocznego i o oddalenie powództwa oraz złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu. Na uzasadnienie sprzeciwu zarzucił, że wszystkie należności (...) sp. z o.o. w stosunku do M. S. zostały uregulowane w formie gotówkowej. Postanowieniem z dnia 13 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił sprzeciw T. S. od wyroku zaocznego z dnia 11 września 2013 r. Od orzeczenia tego nie został wywiedziony środek zaskarżenia. W tym stanie rzeczy należy podkreślić, że T. S. zgłosił zarzut spełnienia świadczenia w sprawie I C 362/13, przy czym zgłoszenie tego zarzutu okazało się nieskuteczne wobec odrzucenia sprzeciwu od wyroku zaocznego na skutek uchybienia terminowi jego wniesienia, w którym ów zarzut powód podniósł. Nie można zatem uznać aby T. S. nie mógł w sprawie I C 362/13 zgłosić zarzutu spełnienia dochodzonego w nim świadczenia. Nie zachodzą również żadne wyjątkowe okoliczności, które usprawiedliwiłyby nieskuteczne zgłoszenie w tej sprawie tego zarzutu, w szczególności podkreślić należy, że T. S. nie wykorzystał wszystkich przysługujących mu środków prawnych mogących umożliwić mu skuteczne zgłoszenie tego zarzutu, albowiem nie złożył zażalenia od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 13 listopada 2013 r. odrzucającego sprzeciw od wyroku zaocznego w sprawie I C 362/13. W tych okolicznościach rozpoznanie obecnie

przez Sąd podniesionego przez powoda T. S. zarzutu spełnienia świadczenia było by nieuzasadnionym premiowaniem strony, która nie dba o swoje interesy i nie korzysta z praw przysługujących jej w czasie postępowania rozpoznawczego, nie wyłączając prawa do wnoszenia środków odwoławczych lub innych środków zaskarżenia.

Mając powyższe na względzie na podstawie wyżej powołanego przepisu Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, oddalając powództwo na podstawie wyżej powołanych przepisów jako bezzasadne.